

Münchenas, 1945.XI.27 d. Nr. 11

AIDAI

DIENOS INFORMACIJA

„Aidai“ yra dviejų laidų lietuvių kultūrinis ir informacinis leidinys. „Aidų“ žurnalas išeina kas dvi savaitės; „Aidų Dienos Informacija“ — kiekvieną dieną, išskyrus šventadienius, prieš piet.

„Aidus“ leidžia — Spaudos Darbuotojų Kolektyvas. Vyr. Redaktorius — Dr. V. Bieliauskas. Dienos informacijos redaktoriai: Jonas Pauperas ir Balys Vyliaudas. Adresas: München 27, Lamonstr. 21 (Kalbamosios valandos: tik darbo dienomis 10—12 ir 15—17).

NÜRNBERGO BYLA ATSKLEIDŽIA NACIŲ SLAPTYBES

Nürnbergo teismas perskaitė nacių vadų planą, kuriuo buvo numatyta per 10 dienų sulikviduoti Lenkiją. Šį planą svarstant, Hitleris 1939 m. rugpjūčio 22 d. generolams pasakė šią kalbą: „Mūsų jėga glūdi greitime ir brutalume. Ką nusigyvenusi Europa į tai pasakys, tai man visvien. Jei kuris iš mūsų žmonių nesutiktų prisidėti, turi būti sąsaudytas. Šios apgailėtinos būtybės kaip Čemberlenas ir Daladže, yra bailiai. Jie nieko neišdrįs daryti. Lenkiją apvalysime nuo gyventojų. Tada užgriusime Rusiją. Jūsų laukia garbė ir pasiekimų galimūnai. Tad mūsų priešo Varšuvoje vėl pasimatysime“. Generolų daugumas smarkiai plojo, tik keli iš jų buvę santūrus ir dėl to vėliau stebėjami. 1937 m. spalio 10 d. buvo nutarta prisijungti Austriją ir Čekoslovakiją, o po to, pirma pulti Lenkiją. Vėliau Angliją ir Prancūziją. Planas pulti Rusijai buvo paruoštas 6 mėnes. prieš prasėjant su ja karą.

TRUMPŲS ŽINIOS

— Viena. Negalutiniais Austrijos parlamento rinkimų daviniiais, katalikų liaudies partija laimėjo 76, socialistai — 70 ir komunistai 3 atstovus. Rinkimuose dalyvavo iki 90 % visų rinkėjų. Užsienių spaudos atstovai stebėjo šiuos rinkimus. Vakare britų ir rusų tankai rinkimų davinius iš apygardų atgabeno į Vieną.

— 31 sekmadienį Ženevoje įvyko tarpvalstybinės futbolo rungtynės Šveicarija — Švedija. Laimėjo Šveicarija 3 : 0.

— Nürnbergas — Goringo gyvas pareiškė, kad buvęs amerikiečių lakūnas pulk. Lindbergas būsiąs pakviestas liudyti į Nürnbergą.

— Telavive vėl uždrausta naktį vaikščioti. Tai padarė ryšium su britų 6-tos parašiutininkų divizijos dalinių operacijomis, kurių metu buvo apsuptos trys žydų kolonijos. Žydai sukilę prieš progandą dvi pajūrio sargybų stoties netoli nuo Telavivo.

VILNIAUS RADIOJO PRANEŠIMAI IŠ LIETUVOS

— Dabar Lietuvoje ruošiamasi apskričių tarybų rinkime. Viename susirinkime, kuriame dalyvavo ir lietuviai kariai, Vilniaus apskr. tarybą kandidatų pasiūlytas gen. maj. Jonas Maciejauskas. 1945 m. J. Maciejauskas buvo Raud. Armijos lietuviško dalinio vadovas, o paskutiniu metu yra politinis vadovas.

— Vilniuje atidaryta 10 knygų, kepurų ir kt. dirbtuvių.

— Šiuo metu Lietuvoje karštos fabrikinės gamybos apmokymo mokyklos. Norima paruošti dailidžių, stalių ir kt. krašto atstatymui reikalingų amatininkų.

— Lapkr. 23 d. Prof. Balys Sgajga papasakojo universiteto studentams savo ir kitų lietuvių baisius išgyvenimus vokiečių koncentracijos stovykloje, Stutthofene.

MARGASIS MŪSU GYVENIMAS

- Kiekvienos tautos liaudies kūryboje atsispindi jos praeitis - epochos ir kultūrinis vystymasis. Kūrėjui nuotaikas ir siužetus diktuoja aplinka, o visi žmogaus kūriniai išplaukia iš kokios nors idėjos arba gyvenimo pareikalavimo, nes be to nėra priežasties kūriniui atsirasti. Tos priežastys esti arba religinės, pasireiškusios ypač mūsų liaudies kryžiuose, smūtkeliuose, bažnytiniuose kilimuose ir pan., arba buities - kasdieninio reikalingumo daiktuose.

Mūsų š.m. lapkričio 25 d. surengtoji tautinio liaudies meno paroda susidėjo beveik išimtinai iš audinių, austų ir kailių dar mūsų prosenelių. Tie ryškių spalvų deriniai, išgauti dažant linus ir vilnas įvairiais lapeliais, žievėmis ir lukštais, sudaro liūdną ir sukaupytą nuotaiką, atspindinčią mūsų tautos charakterį ir laiko dydį. Senuosius užtiesalus ir prijuostes parodai paskolino mūsų brangioji dainininkė V. Januškaitė. Jos skolinantieji audiniai yra muziejiniai eksponatai, beveik visi praėjusio šimtmečio, retai sutinkami jau ir Lietuvoje. Tikrai nemažas kiekis įvairiausių užtiesalų ir rankšluosčių padengė visas sienas ir mus pačius naujai nustebino raštų įvairumu. Reikia pastebėti, kad visi audiniai yra lietuvių rankų darbas. Tautiniais drabužiais apsirengusios moterys - vaikščiojantieji eksponatai - padėjo lankytojams parodoje orientuotis. Ant stalų išdėti gintarai priminė mums mūsų pajūrį, o medžio drožinėliai, daugiausia drožti stovykloje primityvomis priemonėmis, rodo mūsų nprus ir pastangas ir emigracijoje gyventi ta pačia lietuviška nuotaika.

Galime būti tikrai dėkingi tiems, kurie, nepaisydami reikalingų daiktų, išvežė iš Lietuvos ir tas brangenybes, kurios nepakeičiamai liudija mūsų tautos praeitį, prisirišimą prie tėvynės ir dvasinę kultūrą.

Parodą gausiai lankė visų tautybų stovyklos gyventojai. Be to, parodą aplankė ir ja labai domėjosi stovyklos direkcija su svečiais.

Šią parodą surengė Moterų Sekcijos Valdyba, kurią sudaro: pirm. Dr. K. Rudaitytė, sekr. Smulkštienė ir narės - Vyliaudienė ir Pranckonienė. Daug pasidarbavo meninė komisija, kuriai va-

dovavo A. Fledžinskaitė-Košubienė.

A. Fledžinskaitė-Košubienė

- Iki šiol daug kas priekaitavo, kad Müncheno lietuviai esusnūdę ir ypač atsilikę meno srityje. Su džiaugsmu tenka konstatuoti, kad paskutiniu metu toki priekaištai nebeteiko pagrindo. Pirmoji Müncheno lietuvių stovykla lapkričio 23 d. minėjimu, surengta tautinių rankdarbių paroda ir vakar įvykusi koncertu įtikinamai pasireiškė viešajame lietuvių gyvenime. Sekmadienio lietuviškosios dainos koncertą išpildė I stovyklos mišrusis ir vyrų chorai. Vykusiai jų programą papildė baletas šokėja Baublienė su dviem gerai atliktais šokiais ir pianistas V. Macelis, paskambinęs Šopeno preludą des-dur ir valsą cis-moll. Laugalytė padeklamavo Maironio „Miškas užia" ir Zupkos Dariaus Girėno žygį, pianinu pritariančiam muz. Bertuliui, specialiai jo parašyta muzika. Mišrusis choras, Bertulio diriguojamas, sudainavo 5 Šimkaus ir viena Sainausko harmonizuotas dainas. Ugnė solistų partijas išpildė J. Ignatėnė ir Dautartas. Muziko Škrūdilio paruoštas ir jo diriguojamas labai gausus vyrų choras pasirodė su 6 dainomis, kuris tiek lietuviams, tiek svetimtaučiams sudarė ne išdildomą išpuolį. Publika privertė „Pajūriais" ir „Ramovėn maršą" pakartoti. Būtų malonu šį gražų vyrų chorą dažniau išgirsti. Tenka tik apgailestauti, kad nepasirodė moterų choras, kuris buvo ir į programą įtrauktas.

- Antradienį ir trečiadienį 19,30 val. ir ketvirtadienį 10 val. I Müncheno lietuvių stovyklos teatro salėje įvyks L. Grigaliūnaitės išraiškos šokių ir St. Macelienės vadovaujama tautinių šokių koncertas. Akomponuoja pianistė Rajauskaitė, toliniams šokiams - Macelis.

- 1945.XI.24 op. solistė Dr. brauskaitė koncertavo Freisinge. Koncertas labai gerai pasisukė.